

МІЙ ВИБІР

SP.09

Чи є люди насправді такими, якими ми їх собі уявляємо

ВИХОВНА МЕТА: усвідомлення хибності соціальних стереотипів та їхньої шкоди для розвитку взаємин.

13- 17 років

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: «мозковий штурм», дискусія, виховна година, позакласна діяльність, урок громадянського освіти, урок з курсу «Людина і світ».

45 хв

КЛЮЧОВІ СЛОВА: соціальна багатоманітність, стереотипи, упередження.

Людині притаманно сприймати все нове через усталені уявлення і переконання, однак нерідко стереотипне мислення веде до спрошення і перекручення реальності. Наприклад, спільнота (культурна чи етнічна), яка оцінюється за стереотипами, здається незнайомою, негативною (вони не такі, як я або ми); люди поділяються на «наших» і «не наших». Через негативні стереотипи щодо іншої групи, ігноруються недоліки власної групи

Зверніть увагу: стереотипи – це переконання, які впливають на нашу поведінку. Тому дуже важливо навчитися критично аналізувати свої переконання, і бути терпимими до переконань інших. Інакше можуть виникнути конфліктні ситуації як в особистому спілкуванні, так і на суспільному рівні.

КРОК 1. Уявіть, що ви сідаєте в поїзд, щоб здійснити тривалу подорож з Києва до Санкт-Петербургу. Ви будете їхати в купе вагону, де крім вас подорожуватимуть ще три особи. Зачитайте перелік пасажирів (список бажано написати заздалегідь і розмістити на дощі):

- демобілізований з лав армії солдат;
- диск-жокей, імовірно з грішми;
- чорношкірий турист з Центральноафриканської Республіки;
- молодий художник, ВІЛ-інфікований;
- дівчина з вадами зору;
- циганка середнього віку з маленькою дитиною;
- молодий чоловік стані алкогольного сп'яніння;
- уболівальник з Росії, що повертається з футбольного матчу;
- жінка, яка везе кошик з надзвичайно ароматними квітами;
- біженець з Чечні;
- працівник банку;
- мусульманин похилого віку;
- жінка, хвора на рак.

КРОК 2. Виберіть індивідуально зі списку пасажирів трьох осіб, з якими б ви хотіли їхати в поїзді, і трьох осіб, присутність яких в одному купе з вами була б небажаною.

Розділ 6. МІЖКУЛЬТУРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ

КРОК 3. Об'єднайтесь в групи по 4-5 осіб і підготуйте загальний список пасажирів: бажаних і небажаних.

КРОК 4. Підготуйте від групи презентацію висновків з аргументацією щодо зробленого вибору. Для того, щоб підготувати висновки, скористайтеся запитаннями :

- Проти кого з перелічених осіб найбільше плюсів? Чому?
- Проти кого з перелічених осіб найбільше мінусів? Чому?
- Чи є особи в списку, з якими б хотіли їхати всі? Чому?
- Чи є особи в списку, з якими б ніхто не хотів їхати? Чому?

КРОК 5. Оголосіть свої результати та обговоріть вправу у великій групі.

- Чи є ситуація, описана у вправі, життєвою?
- Чи важко було зробити вибір? Якщо так, то чому?
- Чим ви керувалися, здійснюючи вибір?
- Чи вплинули стереотипи на ваш вибір пасажирів? Якщо так, то які саме? Такі стереотипи чітко відображені у списку, чи є просто витвором вашої уяви?
- Які відчуття у вас би виникли, якби ніхто не захотів їхати одному купе з вами?
- Що може вплинути на зміну вашого вибору?

Коментарі: Вчитель може змінювати як персонажів потенційних пасажирів поїзда, так і саму ситуацію. Наприклад, з ким би я пішов у туристичний похід, сів би за один столик у ресторані, жив би в одній кімнаті.

Джерело: Адаптовано за: *Ми – громадяни України: навч. посіб. з громад. освіти для 9 (10) кл. / О. Дем'янчук, І. Ігнатова, П. Кенджзор [та ін.]: ред. О. Пометун. – Вид. 6-е, виправл. і доповн. – Львів: ЗУКЦ, 2008. – 280 с.*

